ЛИЧНА И РАДНА БИОГРАФИЈА

Рођена сам 24.4.1969. године у Београду, од оца Миодрага и мајке Десанке. Удата сам и мајка две пунолетне кћерке.

Дипломирала сам на Правном факултету Универзитета у Београду у марту 1995. године. Приправнички стаж сам обавила у адвокатској канцеларији и у Петом општинском суду у Београду. Правосудни испит сам положила 1997. године, а након положеног правосудног испита радила сам као стручни сарадник у Грађанском одељењу Окружног суда у Београду.

На судијску функцију у Другом општинском суду у Београду ступила сам 2000. године и распоређена сам у Парнично одељење. Од јануара 2010. године била сам судија Првог основног суда у Београду, у Грађанском одељењу, а од 2016. године до 2018. године, председник Грађанског одељења тог суда до избора у Виши суд у Београду, у октобру 2018. године.

У Вишем суду у Београду сам поступала у Првостепеном грађанском одељењу, а потом у Другостепеном грађанском одељењу до избора у Апелациони суд у Београду, у новембру 2022. године, где поступам у Грађанском одељењу за радне спорове.

Поседујем сертификат о поседовању посебних знања из области примене Закона о заштити права на суђење у разумном року, сертификат о поседовању посебних знања из области примене Закона о заштити узбуњивача, сертификат за медијатора, сертификат за посебна знања из области права детета.

Од 2006. године до 2009. године обучавала сам полазнике семинара за медијаторе у организацији Центра за медијацију Републике Србије.

Учесник сам бројних семинара, стручних усавршавања и округлих столова у земљи и иностранству.

Судија Љиљана Милосављевић

ПРОГРАМ

кандидата за избор члана Високог савета судства из реда апелационих судова и Управног суда

Љиљане Милосављевић
судије Апелационог суда у Београду

Поштоване колегинице и колеге,

Као ваша колегиница која је у правосуђу преко 30 година, од чега судијску функцију обављам 26 година, свесна сам части, али и одговорности коју носи ова кандидатура, имајући у виду изузетан значај Високог савета судства за функционисање судског система. Циљ моје кандидатуре је да својим знањем и дугогодишњим радом и искуством у суду допринесем унапређењу рада Високог савета судства, као тела задуженог да обезбеђује и јемчи независност судства, кроз јачање професионалног и друштвеног положаја судија, јачање независности судија, као и поверења јавности у рад судова.

Институције правосуђа саме по себи не гарантују ништа осим онога што им закон поверава – да ли ће грађани у њима видети и стварну заштиту, зависи и од тога да ли Високи савет судства своје надлежности обавља доследно, а не декларативно. Савет бира судије и председнике судова, одлучује о њиховом положају, вредновању рада и дисциплинској одговорности, заштити независности судијске функције, учествује у планирању буџета, прати рад судова и стара се о стручном усавршавању свих нас. Када се тако широк опсег надлежности обавља неажурно или само формално, то се директно преноси на то како грађани доживљавају правосуђе у целини. Зато сматрам да Савет мора бити снажна, активна и одговорна институција која системски ради на унапређењу правосуђа, а његови чланови морају бити стручни и од интегритета, који свој посао обављају независно, одговорно и посвећено. Полазећи од наведеног, у програму издвајам неколико питања за која сматрам да морају бити у средишту рада Савета, као и вредности за које бих се залагала и активности које бих предузела.

1. Независност, одговорност и заштита судија од непримереног утицаја

Када говоримо о независности судија, не говоримо о привилегији, већ о услову без којег ниједан грађанин не може бити сигуран да ће његов спор бити пресуђен по закону, а не по нечијем интересу или притиску. Готово свакодневно смо сведоци покушаја да се тај услов наруши – неаргументованим нападима у медијима и на друштвеним мрежама, разним притисцима из политике, од стране појединаца и интересних група који имају интерес да пресуда гласи другачије него што закон

налаже и паушалним оценама о раду судија изнетим пре, или уместо, правног пута преиспитивања одлуке. Такви притисци не погађају само појединачног судију, јер поновљени довољан број пута, подривају свест грађана о томе да је судска власт као трећа, самостална грана власти, равноправна са друге две. Сматрам да Савет не сме бити тело које реагује тек када проблем настане, већ институција која системски и правовремено штити углед и независност судијске функције, и истовремено, континуирано гради друштвену свест о постојању и значају судске гране власти. Залагаћу се да Савет без одлагања заузима јасан, одлучан и образложен став поводом сваког покушаја непримереног утицаја на суд или судију, судија не сме да има утисак да је препуштен сам себи.

Истовремено, судија мора имати знање, непристрасност, лични интегритет, професионално понашање према странкама и колегама, јер само одговорно обављање судијске функције, уз независност, може очувати углед и достојанство судијске функције, а самим тим и поверење грађана у рад суда.

Слобода изражавања судија о питањима од значаја за правосуђе саставни је део савременог схватања судијске независности. Судије имају право да стручно и достојанствено бране интегритет своје професије. Истовремено, свака реч коју судија изговори ван суднице носи посебну тежину и јавност с правом очекује да та реч буде одмерена тако да чува поверење јавности у непристрасност судије као појединца. Сматрам да ту равнотежу између наше слободе да реагујемо када се нарушава интегритет и независност правосуђа и потребе да очувамо поверење јавности у нашу непристрасност, Савет мора активно да одржава. Судија који зна да иза његове речи, изговорене одговорно и у оквиру струке, стоји и Савет, слободнији је и сигурнији у обављању своје функције него судија препуштен да се сам брани.

2. Отвореност Високог савета судства и доступност судијама

Савет мора бити институција коме се сваки судија, из било ког суда у Србији, обраћа без устручавања и добија одговор. Сматрам да је од изузетне важности да Савет буде отворен за комуникацију са колегама ради непосредног и правовременог упознавања о важним питањима на која наилазе у свом раду. Зато ће се моје залагање, ако ми укажете поверење, односити на то да члан Савета буде доступан колегиницама и колегама сваког радног дана, путем телефона, електронске поште, а по потреби и непосредним састанком, као и да Савет уведе праксу периодичних посета судовима ради непосредног увида у проблеме са којима се судије суочавају. Савет треба да буде институција професионалног ауторитета, али и дијалога, одговорности и транспарентности.

Отвореност Савета према јавности не значи нарушавање независности, напротив, јача поверење грађана у рад правосуђа. Грађанин који не разуме зашто је нека одлука донета, лакше верује паушалној критици изнетој без икаквог правног аргумента. Зато правовремено информисање јавности о раду и одлукама Савета која су од значаја за рад правосуђа, преко саветника за односе са јавношћу, односно портпарола, допринело би поверењу грађана у судство као грану власти.

3. Материјални положај судија и запослених у судовима

Материјална сигурност судије није питање привилегије, већ достојанства професије и заштите независности. Одговорност коју носе судије, као и обим, сложеност и посвећеност коју судијска функција захтева мора бити праћена одговарајућим материјалним положајем, при чему се мора имати у виду неспојивост судијске функције са другим функцијама и пословима. Плате судија у Републици Србији су међу најнижим у Европи, док пензије судија износе приближно половини последње плате судија, коју су остварили пре одласка у пензију. Залагаћу се да Савет унапреди рад Комисије за буџет и да се доследно и институционално залаже за повећање плате судијама, као и пензија судија, тако да судија по одласку у пензију не трпи нагли пад животног стандарда несразмеран годинама одговорног рада, те да се ово питање уреди Законом о судијама, тако да пензије износе најмање 80% последње плате.

Међутим, ово питање се не сме свести само на плате судија. Судски систем чине и судијски помоћници, приправници и административно особље, чији рад омогућава да судија може несметано да суди. Њихов положај је данас неповољнији него што заслужује рад који обављају, велики број њих ради на одређено време или волонтира, што директно доводи до одласка управо оних младих правника који би требало да израстају у будуће судије. Систем који не уме да задржи стручне кадрове губи будуће судије пре него што уопште стигну да то постану. Плате великог броја запослених у судској администрацији, без којих судије и судови не могу правилно и ефикасно да функционишу, приближно одговарају минималној заради, што је недопустиво. Зато бих се залагала и за повећање плата и побољшање радно-правног и материјалног положаја судијских сарадника, приправника и административног особља. Моје залагање ће се односити подједнако на материјални положај свих запослених у правосуђу, не само судија, јер стабилан систем не почива само на судијама, него и на онима без чијег рада ниједан предмет не би стигао до пресуде.

4. Кадрови, оптерећеност и услови рада

Недостатак судијских помоћника, приправника и административног особља, а који је тесно повезан са њиховим лошим материјалним и радно-правним положајем, како је већ наведено, оптерећује рад судова више него што се то са стране може видети. Такође, неравномерна расподела предмета међу судовима и одељењима доводи до тога да исти труд, у различитим судовима, даје различите резултате, независно од квалитета рада самог судије.

Из перспективе апелационог суда та последица се посебно јасно уочава – застоји и неуједначеност настала у нижем степену нужно се преноси и на другостепено одлучивање, продужавајући укупно трајање поступка за странке и стварајући утисак спорости целог система, иако узрок често лежи изван контроле судија који поступа у другом степену.

Преоптерећеност судија бројем предмета у раду је нарочито изражено у Управном суду. Број предмета у раду и велики прилив нових предмета ствара огромне

тешкоће за одлучивање у законским роковима, а што није последица нерада судије, већ објективне немогућности да се прилив предмета савлада.

Сматрам да је потребно да Савет спроведе свеобухватну анализу оптерећености рада судова, ради правовременог реаговања, на основу које би се предложиле конкретне мере растерећења и уједначавања као што су попуна упражњених судијских и помоћничких места као трајан приоритет, стандард броја сарадника и приправника по судији усклађен са стварним обимом посла и у том смислу ревидирање правилника о систематизацији радних места у судовима, имајући у виду стварну потребу за одговарајућем бројем и одговарајућом структуром запослених.

Просторни капацитети, техничка опремљеност и безбедносни услови рада у судницама подједнако су део овог питања и не смеју остати занемарени јер нису предмет пажње јавности. Судије и запослени у суду имају право на достојанствен и безбедан радни простор, што директно утиче и на квалитет рада са странкама и на углед институције.

5. Вредновање рада судија и председника судова и дисциплинска одговорност

Квалитет правосуђа не зависи првенствено од прописа, већ од људи који их примењују. Зато је од суштинског значаја да се за судије и председнике судова бирају најбољи кандидати, на основу јасних, мерљивих и објективник критеријума знања, стручности, оспособљености, радних резултата и личног интегритета. Подједнако је важно да се рад већ изабраних судија вреднује на начин који одражава квалитет, обим и сложеност њиховог рада, а не само формалну статистику решених предмета, како би вредновање служило својој сврси, а не постало само пука формалност коју сви пролазе истом оценом. Приликом избора важно је да Савет образложи разлоге који су их определили за избор одређеног кандидата, а аудио-визуелно снимање седница Савета поступак избора чини транспарентнијим. Сматрам да је код избора председника судова од изузетног значаја да осим остварених резултата рада, кандидат поседује лични и професионални интегритет и углед у колективу. Важно је напоменути да је почела примена Правилника о вредновању рада судије и председника суда ("Службени гласник РС", број 34/2024 и 40/2026), те се очекује да у периоду који је пред нама његова примена у пракси укаже како на добре стране предвиђеног система вредновања рада судија, тако и на евентуалне недостатке. Вредновање рада судија не сме се сводити само на статистичке податке, али исто тако критеријуми за вредновање рада морају бити довољно одређени, јасни и мерљиви, како не би довели до арбитрерности.

Судије су свесне одговорности своје професије, али морају бити свесни и да одређени пропусти могу довести до дисциплинске одговорности. Међутим, дисциплинска одговорност не сме бити средство притиска на судије, а свака злоупотреба дисциплинског поступка се мора спречити. Потребно је јасно разграничити професионалне грешке и теже повреде дужности, те јасно одредити поједине дисциплинске прекршаје везане за кршење Етичког кодекса, како би се избегла преширока постављена арбитрерност, а независност судија била заштићена.

6. Стручно усавршавање и допринос у доношењу закона

Стручно усавршавање мора бити доступно свим судијама током целог радног века, прилагођено искуству и стварним потребама сваког појединачно, јер квалитет нашег рада зависи од могућности информисања и учења. Посебну пажњу треба посветити почетном усавршавању младих колега и судијских помоћника, кроз менторство искусних судија, јер управо од квалитета те подршке на почетку каријере зависи да ли ће остати у правосуђу или ће своје знање и енергију уложити у неку другу професију.

Такође, посебну пажњу заслужује чињеница да ће у наредних неколико година у пензију отићи велики број искусних судија. Та околност пред Савет ставља обавезу да правовремено обезбеди довољан број квалитетних кандидата спремних да наставе рад својих колега, а кроз континуирано праћење стварних кадровских потреба судова, како одлазак искусне генерације не би затекао правосуђе неприпремљено, а знање и искуство оних који одлазе не би остали непренети на млађе колеге. Управо зато сматрам да питање генерацијске смене судија треба да буде стални, а не повремени предмет пажње Савета.

Високи савет судства има значајну улогу у оквиру овлашћења која се тичу давања мишљења о изменама или допунама постојећих или доношењу нових закона, због чега је важно његово веће ангажовање, а преко обавезујућих седница свих судова, ангажовањем најстручнијих судија у радним групама за израду закона и учешће у јавним расправама о предлозима закона који су од значаја за обављање судијске функције.

7. Дигитализација и вештачка интелигенција

Дигиталне технологије су део савременог правосуђа и олакшавају рад како судија кроз лакше претраживање и доступност бази судских одлука, тако и осталим запосленима у обављању административних и других послова, због чега је потребна њихова имплементација. Увођење вештачке интелигенције у оквиру правосуђа мора бити постепено и селективно уз утврђивање стандарда за коришћење.

Поштоване колегинице и колеге, ово су само нека од питања за која сматрам да заслужују приоритет. Поред ових питања и личног залагања за њихово решавање, предмет мог разматрања и предузимања активности, уколико ми укажете поверење, биће и свако друго питање на чију важност укажете у наредном периоду. Цео свој досадашњи радни век сам провела у суду и познати су ми изазови и проблеми са којима се суочавају судије у свакодневном раду. Међутим, без обзира на дугогодишњи рад у суду, сигурна сам да нико од нас нема увид у целокупне проблеме у правосуђу, због чега ћу се залагати за сталну комуникацију са колегама ради отклањања проблема и побољшања положаја судија и рад судова, а што јесте један од приоритета из надлежности Савета.

Свесна сам да се не могу преко ноћи решити проблеми који се годинама гомилају, а таква обећања нису ни поштена, ни остварива. Међутим, уверена сам да доследан и упоран рад сваког члана Савета временом доноси стварну промену, а да Високи савет судства мора бити активна, одговорна и отворена институција. Свима нама је потребно правосуђе у којем се бирају најквалитетнији кандидати за судије, у којем ће рад судија бити препознат и заштићен, у којем се одлуке доносе независно, професионално, квалитетно и одговорно, у којем млади правници имају перспективу, судије и сви остали запослени услове и материјални положај достојан одговорности коју носе и правосуђе којем грађани могу да верују, а задатак Савета је да створи ове услове.

Захваљујем вам се на пажњи и времену који сте издвојили за овај програм.

С поштовањем,

Љиљана Милосављевић

У Београду, дана 10.9.2026. године

Љ. Милосављевић

судија Апелационог суда у Београду